

Информационен бюлетин. Централна библиотека на БАН

Брой 9 (9), година 1

ISSN 1312-9899

София, октомври 2007

Съдържание

1. 1 ноември — Ден на народните будители	2
2. Достойно представяне на учени от БАН в “Европейската нощ на учените 2007” — Пенка Лазарова, Съюз на учените в България	3
3. Изложба “Българска следа в науката. Историците” — Люба Дашовска — гл. уредник на Националния политехнически музей	6
4. Българската периодика до средата на XX век във фондовете на БАН— ст.н.с. д-р Мария Аргирова и Йорданка Безлова	7
5. Предстоящи годишнини на членове на Българската академия на науките (1869-2007) — Емилия Момчилова	15
6. Книги от Академичното издателство “Проф. Марин Дринов”, постъпили във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	19
7. Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН — Евгения Станчева	21
8. Мартон, Ласло. Сенчеста главна улица. Прев. от унгарски Стефка Хрусанова. София, Български писател, 2007. 168 с. (откъси от романа, рецензия на Емил Басат)	32
9. Предстоящи изложби в Централната сграда на Българската академия на науките — Лидия Чолпанова	35

Редакционна колегия: ст.н.с. д-р Цветана Стайкова /отг. ред./, Евгения Станчева и Мария Ефремова

Фотоматериали: Мария Ефремова и Марио Стайков

Предпечатна подготовка: Мария Ефремова

Графичен дизайнер: Марио Стайков

Адрес за кореспонденция

гр. София 1040

ул. “15-ти ноември” №1

тел: 989 84 46/ вътр. 379, 254

<http://www.cl.bas.bg>

E-mail: webmaster@cl.bas.bg, jeny@cl.bas.bg

1 НОЕМВРИ — ДЕН НА НАРОДНИТЕ БУДИТЕЛИ

Васил Друмев

Марин Дринов

Васил Д. Стоянов

Щастливи са дните, в които българският народ, неговите просветители, учени и творци, възраждат в душите си мощния зов на будителите за достойно съществуване и бъднина на България. Вероятно най-истинските ни празници са тези, в които се обръщаме към своята духовност. Духовността е тази, която прави един народ честит. Трудни са годините, които изживяваме сега, мъчително е, че икономическото ни състояние не позволява да осъществим онова съзидание, което ние можем да направим и бихме искали да видим в страната си. А Българската академия е рожба на личности, които са били наистина будители на народното съзнание и дух, и е станала предвестник на българската държавност.

Ние имаме и други празници на българската наука — 24-ти май, празника на Софийския университет, празника на БАН и празниците на другите университети и институти у нас, защото нашият народ обича и може да твори наука, има пиетет към нея, защото добре е осъзнал, че науката отдавна е не само основна предпоставка за икономическия и духовен напредък на нацията, но е и неразрушим и крепнещ мост за приобщаване към света.

Този ден трябва да бъде **Ден на единение на нашата научна общност**, ден на размисъл за пътищата, по които вървим сега към бъдещето, и за препятствията по тези пътища.

(Из словото на акад. Иван Юхновски — Председател на Българската академия на науките, произнесено на Тържественото събрание в Аулата на Софийския университет “Св. Климент Охридски” по случай 1 ноември — Деня на народните будители, 31.10.1997 г.)

ДОСТОЙНО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕНИ ОТ БАН В “ЕВРОПЕЙСКАТА НОЩ НА УЧЕНИТЕ 2007”

Пенка Лазарова, Съюз на учените в България, E-mail lazarova@usb-bg.org

По инициатива на Европейската комисия (ЕК) на 28 септември 2007 г. за трети пореден път се организира „Нощ на учените“ в цяла Европа. В България, в рамките на проекта REGGAE (*Researchers as Guides to Glory of Ancient Europe*) консорциум от 5 университета — СУ „Св. Кл. Охридски“, РУ „Ангел Кънчев“, Тракийски университет и Техническите университети в София и Варна, съвместно с Клуб „Млади таланти“ и с подкрепата на Съюза на учените в България и Националния археологически музей към БАН, организира редица прояви на 28 септември 2007 г. в София, Русе, Варна, Пловдив, Стара Загора, Созопол, Кърджали и Казанлък. Тази година тематично събитието беше насочено към археологията и археолозите и протече под надслов: *“Учените като водачи към величието на древна Европа”*. В различните градове бяха представени различни етапи от българската история.

В София учени археолози и историци се срещнаха с младите хора в Националния археологически музей към БАН, обсъдиха с тях предизвикателствата пред професията на учения в наши дни, разказаха за ежедневието си и за направените в последно време археологически открития у нас, разгледаха богатствата на музея и станаха свидетели на демонстрации на възможностите на някои от апаратите в най-модерната у нас музейна лаборатория за консервация и реставрация на археологически находки, която разполага с уникална за страната апаратура за лабораторни изследвания. В Националния етнографски музей към БАН посетителите разгледаха изложбите „Приказка за турлаците“ и „Просфора. Хляб и литургия“. Придружени от млади историци в качеството им на екскурзоводи желаещите направиха обиколки с автобус на забележителностите с историческа и културна стойност в центъра на София и се запознаха с любопитни факти и истории за монументите в столицата.

Централното събитие навсякъде беше *„Музикално-поетична вечер на учените”*, която в София се проведе в Аулата на СУ „Св. Климент Охридски“. То имаше за цел да предизвика широк обществен интерес към науката и учените, като постави в центъра на вниманието учения извън неговото професионално ежедневие - с неговите човешки качества и творчески талант. В съвсем различно амплуа от общоприетото многобройните посетители видяха учените - като талантливи поети и музиканти. Спектакълът започна с едно докосване до поетическото светоусещане на непрежалимия акад. Румен Цанев (активен участник в миналогодишното издание на “Нощта на учените”) чрез чудесното изпълнение от актрисата Божидара Цекова на непубликуваното му стихотворение „Живот“ (2006). Специално внимание ще обърнем на представянето на учени от БАН - свидетелство за многостранните таланти и богатата духовност на авторите и изпълнителите: авторските стихотворения на председателя на Общото събрание на Академията и директор на Института по електрохимия и енергийни системи към БАН проф. дхн дтн Здравко Стойнов („Молитва към Бога”), на зам. директора на Института по физиология на растенията “акад. М. Попов” ст.н.с. I ст. дбн Клементина Демирева („Стъпка по стъпка”), на научния секретар на Центъра по наукознание и история на науката ст.н.с. дфн Искра Арсенова („Да си учен”), на председателя на Експертния съвет за млади учени към Общото събрание на БАН проф. дтн Кольо Минков (“Поет), а Виктория Наумова - програмист в секция „Информационни технологии в хуманитарните науки” в ИМИЕ - БАН “взриви” залата с изпълнението си на македонска народна песен.

Учени от БАН в лицето на: акад. Александър Петров (ИФТТ), ст.н.с. дфн Искра Арсенова (ЦНИН), ст.н.с. д-р Николай К. Витанов (ИМех), ст.н.с. д-р Пламен Ангелов (ИКИ) и н.с. Антоанета Йотова (НИМХ) бяха „смелчаците”, които представиха достойно знанията на “отбора на учените” в състезанието между хората на науката и публиката *„Какво, къде, кога — провери знанията си”*. Те трябваше да отговарят на въпроси от всички сфери на културата, изкуството, спорта и политиката.

По време на “Нощта на учените 2007” видяхме българските учени извън наложените стереотипни представи — на хора ексцентрици, живеещи в други измерения, необщителни и вгълбени в своята дейност. Видяхме ги като талантиливи изпълнители и творци, като хора, които умеят да се веселят, да разказват увлекателно за своите научни интереси и изследвания. Това беше и основната цел на проекта REGGAE: „да подобри общественото признание на учените и тяхната роля в обществото и да насърчи младите хора в България да се насочат към научно-техническа кариера”; а инициативата на ЕК “Нощ на учените” е продължение на предприетите стъпки след съветите в Лисабон и Барселона през 2005 г. за увеличаване на атрактивността на науката в Европа, за да може до 2010 г. Европа да се превърне в научна зона с най-конкурентната и динамична икономика, основана на знанията.

По-долу поместваме стиховете на учени от Българската академия на науките:

Ж И В О Т

Животът е трудна,
нерешена загадка,
история чудна,
история кратка!

Животът е радост,
Животът е мъка -
В началото младост,
Накрая разлъка!

Но всеки обаче
Се стреми да живее
И когато плаче,
И когато се смее!

Животът е жажда,
Която не спира.
Но човек щом се ражда, значи умира!

Хора!
Бъдете в живота щастливи!
Свойта орис хвалете,
Додето сте живи!

2006 г. Румен Цанев

П О Е Т

*На младите поети
една квазиопределение*

Поет е от СЪДБАТА -
подаден на Живота,
за да изпълни своя
Божествен алгоритъм,
с красив и точен ритъм.

Поетът не е птичка пойна
и нито пък е крава дойна!
Поетът е Субект Чаровен!
Достоен, Силен и Съдобен!
Поетът е Човек Свободен!!

Поетът, казват, че се ражда -
не се „кове”, не се „изгражда”.
На мисли умни генератор,
на чувства силни синтезатор -
това е истински Поет!
А другото е ...стихоплет.

20.02.2002 г.

*Колю Минков (Дърво на обичта. София,
2005)*

СТЪПКА ПО СТЪПКА

Стъпка по стъпка,
праг след праг,
нищо не стъпквам,
а - под капак.

Стъпка по стъпка,
с пясък градя
пясъчни кули,
но без следа.

Стъпка по стъпка,
вятър следя,
вятърът хуква
- пак без следа.

Стъпка по стъпка,
гоня мечти,
някой ги стъпква
- рукват сълзи.

Стъпка по стъпка,
падам в капан,
все по-дълбоко
и все по без дан.

Климентина Демирева

МОЛИТВА

към БОГА

Благодаря Ти, о Боже !

Благодаря Ти,

че все още мога

сутрин очи да отворя,
да ме събуждат пойните птици.

И по цял ден да тичам,
на велики дела да се обричам.

Благодаря Ти, о Боже,
че все още мога
хората

и Теб
да Обичам.

Здравко Стойнов

ДА СИ УЧЕН...

Да си учен е чудесно,
Вълнуващо и интересно,
решаваш ти проблемите банални
с методи и средства нетривиални,
боравиш сръчно с епруветки,
геноми, щамове и клетки.
Седиш с часове над микроскопа,
с надежда гледаш в телескопа,
за теб физичните закони
по-святи са и от икони;
опияняваш се от формули и леми,
доказваш нерешени теореми;
езикът разчленяваш на фонемеи,
съюзи, членове, морфеми.
Провеждаш всякакви реакции,
изследваш рискове и акции,
опазваш горските масиви,
растения, животни диви.

А за отмора вечер у дома
поправяш старата кола.
Почиваш си, шудирайки кинетика,
история и омилетика.
Заспиваш, виждайки неврони,
мезони, кварки, неутрони.
Щестлавиш до небето Гутенберг,
Ферми, Карно и Фибигер.
Богатството за теб е знанието,
Разтуха търсиш във познанието.
Доказваш ежедневно, ежечасно,
кога видимо, къде негласно,
че без пари и информация
не може да има иновация.
Че да си учен е призвание,
но трябва ... и народното признание!

Искра Арсенова

ИЗЛОЖБА “БЪЛГАРСКА СЛЕДА В НАУКАТА. ИСТОРИЦИТЕ”
Люба Дашовска - главен уредник в Националния политехнически музей;
E-mail: dashovska@abv.bg

Много често, когато се говори за култура, в представите на голяма част от хората отсъства науката. Но науката като част от материалната и духовна култура на нацията най-често е тази сила, която може да промени и променя качеството на живота ни. В последните години инициативи от рода на “Европейска нощ на учените”, която от две години се провежда и в нашата страна, цели да поддържа широк обществен интерес към учените и тяхната роля в обществото и в ежедневието на хората, да ги покаже с техните човешки качества, житейски умения и творчески талант.

В Научните архиви на Националния политехнически музей и БАН са събрани много материали, свързани със значими за българската наука имена и забележителните им открития. Във връзка с “Европейската нощ на учените” през 2006 г. с финансовата подкрепа на Европейската комисия в рамките на проекта U*NIGHT сътрудници на

музея подготвиха и представиха пред обществеността в Централно управление на Българска академия на науките изложба “Българска следа в науката”. Целта е да се популяризират големите имена в българската наука, които със своите изследвания, проучвания, теории, изобретения, със своя труд, са заслужили признание не само в България, но и по света. И въпреки че в областта на науката България отдавна е част от Европа, техните имена са известни предимно в научните среди. Много от тези хора, които съставят научния елит на нацията в края на XIX и началото на XX век, са учили, специализирали и работили в големи европейски университети.

Интересът, който изложбата предизвиква, ни накара да разширим обхвата на темата. Резултатът е втора част на BG следа — “Българска следа в науката. Историците”. Изложбата е финансирана от Европейската комисия в рамките на проект REGGAE, в който акцентът е поставен върху археологията и историята. Историята като състояние на човека, който търси духовните връзки през вековете, за да познае себе си. Безспорен факт е, че работата на българските археолози и историци е от изключително значение за формирането на образа на България пред света. Те спомагат за разкриването на историческите ни паметници, за утвърждаването на тяхната образователна и културна роля, както и за утвърждаването на българското културно наследство въобще.

Имената на 17 историци, археолози и етнографи, са включени в изложбата. Като се започне от един от основателите на Българското книжовно дружество, който оставя трайни следи в българската историография, византистиката и историята на балканските народи и поставя основите на българската историческа наука Марин Дринов, и се стигне до създателя на науката за траките Александър Фол, първият българин, член на една от най-старите академии в Европа - “Лайбниц” в Берлин, който доказва, че траките имат самостоятелно значение за раждането на европейската цивилизация и утвърждава тракологията като част от световната наука.

На повечето от тях се дължи изграждането на Народния археологически музей като научна и обществена институция от първостепенна важност в България. Директорът на Народния музей, създател и пръв директор на Българския археологически институт Богдан

Филов, макар и години наред “премълчаван и тенденциозно подценяван като учен”, е свързан с интензивни археологически проучвания и комплексни изследвания от областта на античната история и култура. Световно известният специалист по древнотракийска религия Гаврил Кацаров е първият директор на Музея, който започва организирането на временни изложби, като първата от тях е посветена на българските паметници. Рафаил Попов, който е петият директор на Музея, развива праисторическите проучвания в България, като същевременно обръща особено внимание на популяризиране на миналото и на връзката му с настоящето.

Редовният сътрудник и член на редколегиите на най-важните европейски и американски специализирани периодични издания в областта на византологията и славистиката, член на главната редакционна комисия на Реперториума на историческите извори за Средновековието в Рим и на Международната комисия за изучаване на изворите за история на Византия Иван Дуйчев също е включен в изложбата; включени са и чехите Карел Шкорпил - основател на Варненското археологическо дружество и един от създателите на Варненския археологически музей, както и Константин Иречек, автор на “История на българите” — първата цялостна българска научна история, обхващаща периода от древността до 1875 г., която излиза на чешки, немски и руски език и има няколко български издания.

Изложбата е богато илюстрирана със снимки и архивни материали, които се съхраняват в Научния архив на БАН, и ще бъде представена във фойето на Централното управление на Академията.

БЪЛГАРСКАТА ПЕРИОДИКА ДО СРЕДАТА НА XX ВЕК ВЪВ ФОНДОВЕТЕ НА БЪЛГАРСКАТА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ

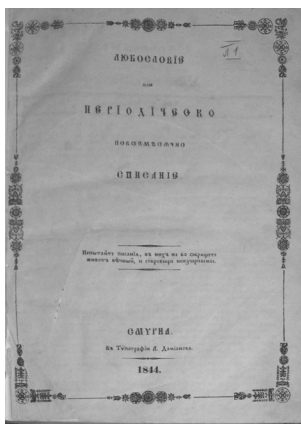
Ст.н.с. д-р Мария Аргирова-Герасимова и Йорданка Безлова

E-mail: exch4@cl.bas.bg

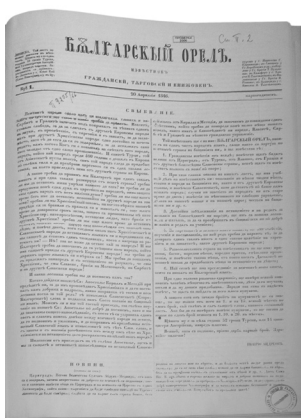
Централната библиотека на Българската академия на науките /ЦБ на БАН/ и специалните библиотеки от нейната мрежа притежават и съхраняват в своите фондове значителен брой заглавия на български периодични издания. Част от тях са публикувани в периода 1844-1944 г. в пределите на страната или извън нея и са неотделими от нашето културно-историческо наследство. Значима е ролята им и като източник за исторически изследвания на политически, икономически, културни, образователни и други аспекти на българската действителност за стогодишен период. За да се представи документалното богатство в академичния библиотечен фонд, от 2000 г. в Централната библиотека се разработва проект, чиято основна цел е да изследва и представи фонда от български периодични издания, публикувани до средата на миналия век. Проектът има и още едно измерение, свързано с въвеждането на автоматизираната библиотечна система ALEPH500 и с представянето на заглавията в електронния каталог, а също и с дигитализацията им с оглед съхранение и осъществяване на неограничен достъп до тях. Бе проведен всестранен, изчерпателен и задълбочен статистически и съдържателен анализ на колекциите от периодични издания, а именно: по вид на изданията /списания, периодични сборници, вестници/, по година на публикуване и хронологичен обхват, по съдържание, по език на публикацията и по място на издаване.

Библиотечните колекции от периодични издания за изследвания стогодишен период 1844-1944 г. включват 1082 заглавия, в т. ч. 774 заглавия списания и периодични сборници или 71.5% и 308 заглавия вестници или 28.5%. Ценност на колекциите е пълнотата на теченията и наличността на заглавията от началото на публикуването до преустановяването им или до днес. Това е от изключително значение за обслужване на читателите с оглед на повишеното търсене на заглавия от този период.

За да се проследи динамиката на изграждане на колекциите от периодичните издания, те бяха разделени в четири групи в зависимост от началната година на публикуване: 1844-1878 г.; 1879-1899 г.; 1900-1918 г.; 1919-1944 г. Разпределението в хронологични граници раз-

сп. "Любословие", год. I, април 1844

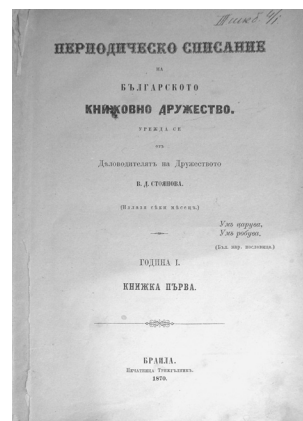
в-к "Български орел", бр. 1, 20 април 1846

крива, че комплектуването им нараства скокообразно, което е непосредствено свързано с ръста на издателската продукция. Във фондовете на Централната библиотека се съхраняват 51 заглавия, чиято начална година на публикуване е до 1878 г. или 4.7% от всички набавени за изследвания период. Техни издатели и редактори са видни възрожденци — Иван Богоров, Александър Екзарх, Христо Ботев, Георги С. Раковски, Петко Р. Славейков, Любен Каравелов, Христо Г. Данов, Константин Фотинов, Йоаким Груев, Стефан Стамболов, Тодор Бурмов, Васил Д. Стоянов, Сава Филаретов, Димитър Мутев - първият доктор по физика и др. Например: "Любословие", "Българский орел", "Цариградски вестник", "Смесна китка", "Българска дневница", "Български книжици", "Дунавский лебед", "Гайда", "Зорница", "Македония", "Летоструй", "Дума на българските емигранти", "Периодическо списание на Българското книжовно дружество", "Будилник", "Пчелица", "Ружица" и т.н.

Около пет пъти повече са заглавията, първото издание на които е през 1879-1899 г. — 242 заглавия или 22.4%. Тук трябва да споменем вестниците "Марица", "Военен журнал", "Гусла", "Държавен вестник", "Мир", "Независимост", "Остен", "Пряпорец" и т.н. и списанията "Ден", "Земеделска статистика", "Искусство", "Летописи", "Лесовъдска сбирка", "Мисъл", "Младина", "Наука", "Ново време", "Сборник за народни умотворения и народопис", "Списание на Българското икономическо дружество", "Училищен дневник", "Училищен преглед" и много други. Тези издания отново са свързани с имена на политици, учени, литературни дейци, художници като действителния член на БАН Иван Е. Гешов, Иван Вазов, проф. Иван Шишманов, д-р Кръстьо Кръстев, Янко Сакъзов, Димитър Благоев, Антон Митов, Иван Мърквичка и т.н.

За периода 1900-1918 г. периодичните издания наброяват 275 заглавия или 25.4%. Сред тях са "Борба" с редактори Георги Бакалов и Кръстьо Раковски; "Бъдеще" с уредник Димо Казасов; "Българан" със сътрудници Александър Божинов, Димитър Подвързачов, Райко Алексиев; "Демократически преглед" с редактори Тодор Влайков и Антон Страшимиров; "Духовна пробуда" с редакционен комитет Иван Вазов, Константин Величков, Стоян Михайловски; "Зеница" под редакцията на Николай Райнов; "Звено", в което сътрудничат Димчо Дебелянов, Николай Лилиев, Гео Милев, Теодор Траянов, Христо Ясенов; "Илюстрация, театър и музика"; "Листопад"; "Седмичен преглед"; "Летописи на БАН"; "Летоструй" с редактор акад. Александър Теодоров-Балан; "Месечни статистически известия на Главната дирекция на статистиката на Българското царство"; "Съвременник" и т.н.

Най-значителен е броят на комплектуваните заглавия с начална година на публикуване 1919 г., издавани до края на 1944 г. - 514 заглавия или 47.5%. Такива са например изданията на държавни, обществени и научни институции като Българска народна банка, Български археологически институт, Българско ботаническо дружество, Българско географско дружество, Българско ентомологично дружество, Историческо дружество, Юридическо дружество, Народен етнографски музей, Царски природонаучни институти, Българска академия на науките, Българско

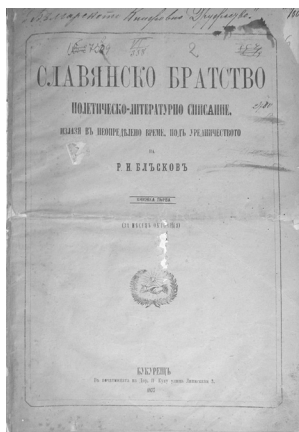

Периодическо списание на Българското книжовно дружество, год. I, кн. 1, 1870

геологическо дружество, Софийски университет и др.; а също и заглавията “Везни”, “Ведрина”, “Военно-исторически сборник”, “Звено”, “Златорог”, “Зора”, “Литературен глас”, “Наковалня”, “Пламяк”, “Развигор”, “Съвременник”, “Утро” и т.н. Част от тях продължават да се издават и след 1945 г., а някои - и до днес.

При съпоставяне броя на комплектуваните списания и периодични сборници, от една страна, и вестниците, от друга, се очертава тенденцията за нарастване броя на първите. Ако набавените заглавия списания и периодични сборници, публикувани до 1878 г., са само 26, то през следващите периоди те стремително нарастват — на 141 заглавия, 205 заглавия и 402 заглавия. Броят на комплектуваните вестници е съответно 20 заглавия, 107 заглавия, 58 заглавия и 123 заглавия. Това съотношение се определя от характера на академичната библиотека, която набавя основно научни публикации, и от нейния профил на комплектуване - в определени области на знанието.

Езиковата характеристика сочи, че преобладаващият брой заглавия са на български език — 1057 или 97.7%. Заглавията на чужди езици са само 25 или 2.3%, като водещи са тези на френски език /19 загл./, следвани от заглавия на руски и на румънски език /по 2 загл./ и по 1 заглавие на немски език и на есперанто, между които “*Libertatea*” /Букурещ, 1871/, с редактор Любен Каравелов; “*La Bulgarie*” /София, 1882/; “*L’Echo des Balkans*” /Пловдив, 1885/; “*Le Mouvement macédonien*” /Париж, 1902/, с редактор Симеон Радев; “*La Macédoine*” /София, 1919/, “*Correspondance balcanique*” /Берн, 1919/ с редактор Иван Радославов; “*Bulgara Esperantisto*” /София, 1921/, “За Россия” /София, 1932/, “Родина” /София, 1940/ и др.

сп. “Славянско братство”, кн. 1, 1877

В зависимост от мястото на публикуване се очерта закономерната с оглед на политическата ситуация тенденция, а именно, че османската власт възпрепятства създаването и функционирането на български печатници, поради което 86.3% от периодиката до 1879 г. се издава в Букурещ, Белград, Браила, Виена, Берлин и други европейски градове. В Румъния поради относително голямата свобода на печата и внушителния брой български емигранти се публикуват 21 заглавия или 35% от всички издавани за този период вестници и списания като например: в Букурещ - “Бранител”, “Будилник”, “Бъдущност”, “Българин”, “Българска старина”, “Градинка”, “Знание”, “Нова България”, “Независимост”, “Смесна китка”, “Стара планина”, “Славянско братство”; “Свобода”, “Училище”; в Браила - “Дума на българските емигранти”, “Зорница”, “Дунавска зора”, “Периодическо списание на БКД”. Мнозина български редактори и издатели публикуват в Сърбия, Германия, Русия и т. н. Например в Болград - “Духовни книжки за поучение на всяк християнин”, “Общ труд”, “Български глас”; във Виена - “Мирозрение”, “Книжевен имот за децата”; в Белград - “Дунавский лебед”; в Лайпциг - “Българский орел”; в Прага - “Книговище за прочитание”; в Нови сад - “Българска дневница”; в Москва - “Братски труд” и т. н. Активна издателска дейност се извършва и в пределите на Турция и особено в Цариград и Измир, където излизат около 20 заглавия, между които: в Цариград - “Български книжици”, “България”, “Гайда”, “Ден”, “Зорница”, “Македония”, “Месецослов на българската книжнина”, “Право”, “Пчелица или ред книжки за децата”, “Ружица или ред книжки за жените”, “Цариградски вестник”, “Съветник”, “Читалище”, “Шутош”; в Измир - “Любословие”. Малък е броят на периодичните издания, публикувани на територията на днешна България като например в Пловдив: “Летоструй или домашен календар”, в Русе - “Слава”.

Периодичните издания в съдържателен аспект се простират в почти всички области на знанието. Най-значителен е броят им в областта на обществените науки — 332 заглавия или 30.7% т.е. една трета от всички комплектувани издания. Тук се отнасят многобройните заглавия в сферата на политиката — 128. Анализът сочи, че това са предимно печатни органи

на политически партии и движения като “Българска независимост” на Народно-либералната партия, “Демократически сговор” на партия Демократически сговор, “Земеделско знаме” на БЗНС, “Знаме” на Демократическата партия, “Работнически вестник” на Работническата социал-демократическа партия, “Свобода” на Народно-либералната Стамболова партия, “Свободно слово” на Народната партия и др. В областта на икономиката притежаваме 94 заглавия - издания на търговски обединения, задруги, кооперации, като “Български търговски вестник”, “Занаятчийска дума”, “Известия на Българската централна кооперативна банка”, “Известия на Българската земеделска банка”, “Кооперативно движение”, “Народно стопанство”, “Списание на Българското икономическо дружество в София” и др. Периодичните издания по въпроси на възпитанието, образованието и просветата наброяват 56 заглавия. Те обхващат публикации на Министерството на народното просвещение /”Училищен преглед”/; на Просветния съюз /”Просвета”/; годишници на факултетите на Софийския университет; известия на други висши училища /”Годишник на Висшето търговско училище във Варна”, “Годишник на Висшето търговско училище “Д. Ценов” в Свищов, “Годишник на Свободния университет в София”/; годишници на гимназии като тези на Първа софийска държавна девическа гимназия, на Втора софийска държавна мъжка гимназия и т. н. Сравнително по-малък е броят на заглавията по правни науки - 22, като например “Адвокатски преглед”, “Българска юриспруденция”, “Правна мисъл”, “Списание на Юридическото дружество в София”, “Взаимност”, “Юридически архив” с редактор проф. Венелин Ганев и др. Изданията по военно изкуство и военни науки са 16, сред които “Военен журнал”, който се публикува от 1888 г. до днес, “Вестник на Втора армия”, “Войнишка сбирка” и др. Периодиката по етнография и фолклористика се представя с 11 заглавия, а тази по социология — само с 5, като например “Известия на Етнографския музей в София”, “Сборник за народни умотворения и народопис”, “Беломорски преглед”, “Славянски календар”, “Известия на Българското дружество за социален напредък”.

Изданията в областта на езикознанието и литературата се нареждат на второ място по брой заглавия - 243 или 22.6%. Освен авторитетните литературоведски, езиковедски списания, които цитирахме по-горе, значимо място заемат публикациите, предназначени за деца и юноши /”Българче”, “Веселушка” с редактор Елин Пелин, “Детска радост” с редактор Ран Босилек, “Звездица”, “Картина и приказка” с редактор Николай Райнов, “Картинна галерия за деца и юноши” и др.

Периодиката в областта “Приложни науки. Медицина. Техника. Селско стопанство” възлиза на 177 заглавия или 16.4%. Тук водещи са заглавията по въпроси на селското и горско стопанство, лова и рибното стопанство — 81 /”Аграрни проблеми”, “Български ловец”, “Горски преглед”, “Земеделска статистика”, “Лесовъдна мисъл”, “Орало”/.

Медицинските издания са представени с 58 заглавия — “Български лекар”, “Медицина”, “Медицински напредък”, чийто основател и редактор е д-р Петър Ораховац, “Български червен кръст”, Летописи на Лекарския съюз в България”, “Медицинска беседа” и др.

Периодичните издания по техника и домакинство са с почти равен брой заглавия съответно 20 и 18. Сред тези с техническа тематика може да посочим “Списание на Българското инженерно-архитектурно дружество” и “Статистически годишник на Българските държавни железници и пристанища”. Периодиката, адресирана за жената, третира въпроси за мястото ѝ в обществото, съвети за бита, възпитание на децата, мода, грижи за здравето и т.н. — “Вестник за жената”, “Гражданка”, “Женски глас”, “Мода и домакинство”.

Към “Общ отдел” се отнасят 155 заглавия или 14.3%, но сред тях водещи са вестниците със смесено съдържание — 94 заглавия, между които “Дневник”, “Заря”, “Зора”, “Камбана”, “Искра”, “Мир”, “Утро” и др. Изданията по “Общи въпроси на науката и културата” — 49 заглавия, са представени от “Летопис на БАН”, “Научен преглед”, “Списание на БАН”, “Сборник на БАН”, “Наука” и т.н. Заглавията по “Библиотечно дело. Библиотекознание” са 12 като например “Библиотека”, “Български книгопис”, “Книгописец”, “Книжовник”, “Книжовен преглед”, “Книжарска дума” и др. п.

Периодичните издания в отрасъла “Изкуство. Спорт” наброяват 75 заглавия или 6.9%, както следва: живопис, архитектура, приложно изкуство — 35, музика — 34, спорт — 6, например “Българска атлетика”, “Български колоездач”, “Български турист”, “Български народен театър”, “Кавал”, “Музикален вестник”, “Музикален преглед”, “Музикален сборник от песни за еднородни и смесени хорове” с редактор Ангел Букорещлиев - композитор, педагог и диригент, “Музикант”, Народен театър”, “Театър и опера”, “Щурец” с редактор Райко Алексиев и т.н.

С религиозна тематика са 33 заглавия или 3.1%, сред които “Български църковен преглед”, “Духовна култура”, Зорница”, “Теософия”, “Християнка”, “Християнско братско слово”, “Църковен вестник”.

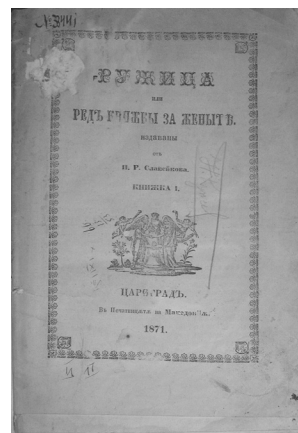
Периодичните издания в областта “Математика. Естествени науки” са 28 или 2.4% от всички комплектувани. Тук се открояват тези по ботаника, зоология и биологически науки — 16 заглавия /”Естествознание” с редактор Никола Пушкиarov, “Природа”, “Природа и наука” с редактор Асен Златаров/. Следват изданията по геология и метеорология — 7 заглавия /”Известия на Българското пещерно дружество” с редактор Иван Буреш, “Известия на Службата за времето”, “Метеорологически годишник”/. Сравнително малък е броят на изданията по математика, физика и химия — 5 заглавия, например “Списание на Физико-математическото дружество в София”, “Годишник на Софийския университет. Физико-математически факултет”, “Химия и индустрия”/.

Заглавията с историческо съдържание са 25 или 2.3%. Основно това са издания на научни организации: “Археологически известия на Народния музей в София”, “Българска историческа библиотека”, “Военно-исторически сборник”, “Известия на Варненското археологическо дружество”, “Известия на Историческото дружество в София” и т.н.

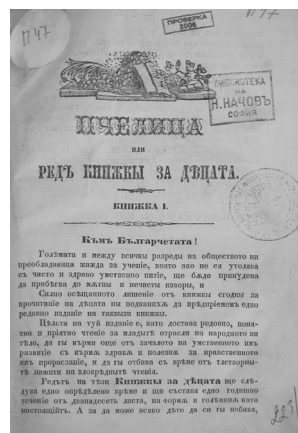
Изданията с географска тематика са представени с 11 заглавия или 1.0%, между които “Годишник на Географическия институт при Министерството на войната”, “Известия на Българското географско дружество”, “Пътешественик” и др.

Най-малобройни са периодичните издания по философски проблеми — 3 заглавия или 0.3%, като например “Философски преглед” с редактор Димитър Михалчев, отделни томове на “Списание на Българската академия на науките” и на “Сборник на Българската академия на науките”.

Исклучителна историческа стойност имат заглавията, които са първи по рода си, като например първото българско списание с редактор Константин Фотинов - “Любословие” /Смирна, 1844/; първият български вестник, публикуван от Иван Богоров - “Българский орел” /Липиска, 1846/; първото детско списание - “Пчелица или ред книжки за децата” /Цариград, 1871/; първото женско списание - “Ружица или ред книжки за жените” /Цариград, 1871/, издавани от Петко Р. Славейков. Не по-малко значим е и “Цариградски вестник”, чийто първи брой се издава в новооткритата българска печатница в Цариград през 1848 г. от Иван Богоров. Негови редактори по-късно са Александър Екзарх и Тодор Бурмов. Този вестник е най-продължително съществуващият български вестник преди Освобождението и се публикува без прекъсване от 1848 до 1862 г. В списание “Български книжици” /Цариград-Галата, год. I, 1858, ч. II, с. 29/ са публикувани стиховете на първата българска поетеса Елена Мутева /1825-1854/ - Богъ, Басня.

сп. “Ружица или ред книжки за жената“, кн. 1, 1871

сп. “Пчелица или ред книжки за децата“, кн. 1, 1871

в-к “Марица“, год. I, бр. 9, 25 август 1878

в-к “Българска илюстрация“, год. II, св. 1, 1882

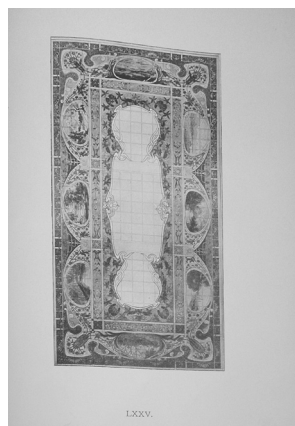
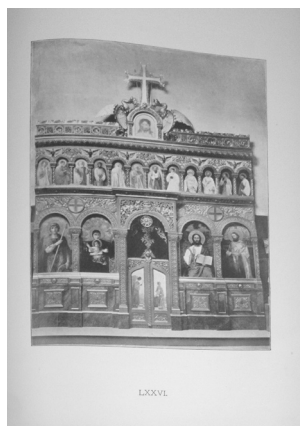
В този ред трябва да посочим и първите заглавия в определени сфери, публикувани след Освобождението, като вестник “Марица” - първият български вестник, публикуван в Пловдив след Освобождението от 1878 г. до 6 септември 1885 г. - деня, в който се обявява Съединението на Княжество България с Източна Румелия; първият печатен орган на консерваторите - “Витоша” /София, 1879-1880/; първото българско музикално списание - “Гусла” /Пловдив, 1891/; първото литературно списание на д-р Кръстьо Кръстев - “Литературно-научно списание на Казанлъшкото учителско дружество” /Казанлък, 1890/; първото българско медицинско списание - “Медицинска сбирка” /София, 1883-1884/; първото юридическо списание “Законоводец” /Пловдив, 1880-1881/; първото илюстровано периодично издание “Българска илюстрация” /София, 1880/ с основател Янко С. Ковачев. Не може да не посочим и други също “първи” заглавия като: “Земледелец” /Стара Загора, 1883/, “Учебен вестник” /София, 1883/, “Училищен дневник” /Пловдив, 1883/, авторитетното научно списание за това време “Наука” /Пловдив, 1881-1882/, редактирано от Иван Вазов и Константин Величков и т. н.

В процеса на многостранния анализ се установи един факт, който повишава значимостта на академичния фонд от периодични издания, а именно, че в него се съхраняват 38 заглавия, които не са представени в каталога на Д. Иванчев /2/. Това ни дава основание да считаме, че те или са единствени екземпляри, или се срещат много рядко и то в библиотеки в страната, и ни задължава да полагаме по-специални грижи за тяхното опазване и предоставяне за ползване: “Библиотека Данъчна мисъл” /1934-1939/, “Библиотека Зора” /1904-1906/, “Библиотека Харлан

Николов” /1924-1934/, “Весела библиотека” /1906/, “Годишен отчет на Варненското археологическо дружество” /1908-1914/, “Годишник на Дружество “Славянска беседа” в София” /1924-1933/, “Годишник на Земеделско-стопанските изследователски и опитни институти в България” /1942-1943/, “Годишник на Педагогическите училища в България” /1905/, “Дружеска беседа” /1905/, “Земеделска статистика” /1897-1939/, “Земеделско-стопански новини” /1941-1944/, “Илюстрован годишник на Държавното рисувадно училище” /1906-1908/, “Летоструй или домашен календар” /1869-1876/, “Летоструй. Народен справочен календар” /1942-1943/, “Литературен свят” /1929/, “Месецослов на българската

“Юбилеен годишник на Държавното рисувадно училище за първите 10 години, 1896-1906“

Илюстрации от “Юбилейния годишник на Държавното рисувално училище за първите 10 години, 1896-1906“

книжнина” /1857-1859/, “Моята библиотека” /1898/, “Наша песен” /1925/, “Родопски лес” /1940/, “Славянски календар” /1908-1938/, “Сребърни звънчета” /1920/, “Съдебна практика на ВКС” /1934-1945/, “Училищен алманах” /1900/, “Юбилеен илюстриран годишник на Държавното рисувално училище за първите десет учебни години” /1896-1906/ и др.

При прегледа на периодичните издания се установи и още една тяхна особеност - наличието на мото на първата страница. Сред най-поучителните и въздействащи текстове са например: “Бащино огнище не оставяй! Стари обичаи не презирай! Г. С. Раковски” /”Братски труд”/; “Боже, пази България, пази!” /”Гусла”, Пловдив/; “Родна песен нас навек ни свързва” /”Гусла”/; “Изпитайте писания, в нихже бо обрящете живот вечный и сокровище неизчерпваемо” /”Любословие”/; “Благодари се на сегашното, а търси по-доброто” /”Мирозрение”/; “Мотиката и оралото хранят целия свят” /”Оралото”/; “Ум царува, ум робува...” /”Периодическо списание на БКД”/; “Знанието е сила” /”Работнишко дело”/; “Всичко за народа и всичко чрез народа” /”Република”/; “Преди всичко България” /”Родина”/; “Болгарине, знай свой род и език”. П. Хилендарски /”Родна реч”/; “Vivos loco” (Призовавам живите) /”Свят”/; “Науката всякога се нуждае от светлината на правдата” /”Училищна управа”/ и т. н.

За научната и информационна стойност на притежаваната периодика и за добрата организация на фонда и обслужването може да приведем резултатите от първото социологическо проучване в България на читателите и четенето, проведено през периода 1936-1942 г. в читалнята на Библиотеката на БАН. То представя читателското предпочитание, ценността и информативността на изданията, ползвани основно от учени, литератори, обществени и културни дейци и студенти. Сред най-ползваните заглавия са “Сборник за народни умотворения и народопис”, годишниците на Софийския университет, “Училищен преглед”, “Славянски глас”, “Родна реч”, “Златорог”, “Българска мисъл”, “Български преглед”, “Мир”, “Зора”, “Църковен вестник”, “Читалище”, “Вестник за жената”, “Военен журнал” и т.н. /1/.

През м. август 2003 г. Съюзът на българските журналисти организира в София анкета по случай 140-годишнината от излизането на брой 1 на първия български сатиричен вестник “Гайда” /15 юни 1863 г./ с редактор Петко Р. Славейков. На въпроса “Кои са петнадесетте най-значителни хумористично-сатирични вестници или списания?” анкетираните посочиха и класираха 15 заглавия. От тях 10 са публикувани до 1944 г. В академичния фонд фигурират 7 от тях, между които: “Гайда” /1863-1867/, “Будилник” /1873/, “Щурец” /1932-1944/, “Българан” /1916-1924/, “Остен” /1879/, “Червен смях” /1919-1923/, “Жупел” /1931-1934/. Този резултат свидетелства за ценността на притежаваните от ЦБ на БАН периодични издания.

След 1990 г. се наблюдава повишен читателски интерес към периодичните издания, публикувани до 1944 г. предвид настъпилите политически, икономически и социални про-

мени. Особено търсени са “Българан”, “България”, “Вечерна поща”, “Държавен вестник”, “Зора”, “Литературен глас”, “Македония”, “Мир”, “Народна правда”, “Новини”, “Просвета”, “Работническо дело”, “Развигор”, “Слово”, “Утро”; литературните списания “Везни”, “Мисъл”, “Златорог”, “Хиперион”; научните издания “Известия на Царските природонаучни институти”, “Природа”, “Сборник народни умотворения и народопис”, “Списание на БАН”, “Трудове на Централния метеорологичен институт” и др.

Опазването на ценните колекции от периодични издания, които днес вече са библиографска рядкост, придобива все по-голяма актуалност както с оглед значимостта им за културното наследство, така и за целите на читателското търсене и осигуряване на достъп до съдържащата се в тях информация. С оглед на това в Централната библиотека се осъществява целенасочена стратегия за съхранението им, като е разработена спецификация за определяне режим на съхранение и ползване. Изданията са обособени в книгохранилища при най-оптимални условия и температурно-влажностен, светлинен и хигиенен режим; подредени са на метални стелажи; редовно се преглеждат, за да се предотврати овлажняване, заразяване с плесени и гъби, повреди от биологични вредители; планоно и последователно се преподвързват; най-заstraшените се микрофилмират; строго подборно се предоставят за ксерокопиране; ползват се само в читалнята, закупуват се антикварни екземпляри и т.н. Постави се начало и на дигитализиране на най-ползваните заглавия вестници - “Мир”, “Вечерна поща”, на рядкото издание “Илюстриран годишник на Държавното рисувално училище в София” и др. п. Бъдещата стратегия на Централната библиотека е насочена към постъпателно и последователно дигитализиране на всички заглавия периодични издания до 1944 г.

Под печат е каталогът “Български периодични издания в библиотеките на БАН 1844-1944”, в който се представят притежаваните заглавия. Те са подредени в азбучен ред с пълна издателска характеристика и посочване на библиотеката, в която се съхраняват. Текстът е придружен от три показалеца: Именен, Географски и Хронологичен, които дават възможност на читателя да намери интересувашото го заглавие и по името или псевдонима на редактора, издателя, собственика, съставителя; по началната година на публикуването му; по наименованието на населеното място, където започва отпечатването му.

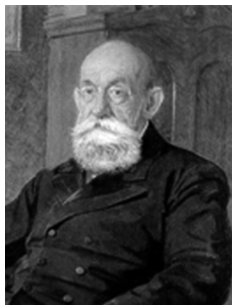
Централната библиотека на Българската академия на науките осъществява последователна и дългосрочна политика, чрез която се гарантира опазване на ценните колекции, на “паметта на нацията” и готовност за достъп на изследователите на книжовно-документалното наследство и на всички читатели от БАН, от страната, от европейските страни и особено от САЩ, които нарастват с всяка изминала година. Предстоящото представяне на периодичните издания в академичния библиотечен фонд за стогодишен период чрез печатния каталог и чрез Интернет страницата на Централната библиотека ще оповести в публичното пространство нейното книжовно богатство, ще допринесе за посрещане и задоволяване на целенасоченото читателско търсене.

ЛИТЕРАТУРА

1. Аргирова, Мария и Радка Пейчева. Проучване на четенето в Библиотеката на Българската академия на науките през 1936-1942 година. // Библиотека, 1994, № 10, с. 39-41.
2. Иванчев, Димитър. Български периодичен печат 1844-1944 : Т. 1-3. - София, 1962-1969.

ПРЕДСТОЯЩИ ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2007)

Емилия Момчилова, E-mail: emimom@cl.bas.bg

1 ноември

165 г. от рождението на **СТОЯН НОВАКОВИЧ** (01.11.1842—18.02.1915), сръбски езиковед, културолог, политик и дипломат.

Чуждестранен член (1884).

2 ноември

125 г. от рождението на **ЯНАКИ СТЕФАНОВ МОЛЛОВ** (02.11.1882—22.11.1948), агроном, общественик и държавен деец.

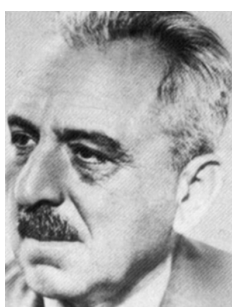
Редовен член (1941).

3 ноември

100 г. от смъртта на **КОНСТАНТИН ПЕТКОВ ВЕЛИЧКОВ** (1855—03.11.1907), поет, писател, преводач, литературен критик, художник, общественик и дипломат.

Редовен член (1884).

4 ноември

55 г. от смъртта на **ИВАН СТЕФАНОВ ЛАЗАРОВ** (02.10.1890—04.11.1952), скулптор.

Редовен член (1941).

6 ноември

150 г. от рождението на **ПЕТЪР ИВАНОВ ДАНЧОВ** (06.11.1857—08.02.1913), юрист, държавен деец.

Действителен член (1900).

6 ноември

40 г. от смъртта на ГЕОРГИ ВАСИЛЕВ ПАСПАЛЕВ (21.09.1895—06.11.1967), зоолог, общественик.

Член-кореспондент (1947).

7 ноември

80 г. от рождението и 20 г. от смъртта на КОСТАДИН НИКОЛОВ ЛЮТОВ (07.11.1927—03.05.1987), юрист, общественик.

Член-кореспондент (1984).

9 ноември

110 г. от рождението на РОНАЛД НОРИШ (09.11.1897—07.06.1978), английски физикохимик.

Чуждестранен член (1969).

13 ноември

45 г. от смъртта на СЕРГЕЙ ПЕТРОВИЧ ОБНОРСКИ (26.06.1888—13.11.1962), руски езиковед.

Чуждестранен член (1946).

13 ноември

25 г. от смъртта на ВЛОДЗИМЕЖ ТШЕБЯТОВСКИ (25.02.1906—13.11.1982), полски физик и химик.

Чуждестранен член (1974).

14 ноември

155 г. от рождението на КРЪСТЮ ИВАНОВ МИРСКИ (14.11.1852—07.05.1920), общественик, книжовник.

Редовен член (1884).

16 ноември

115 г. от рождението на ГО МОЖО (16.11.1892—12.06.1978), китайски писател, историк, литературовед, обществен деец. Чуждестранен член (1952).

17 ноември

180 г. от рождението на ПЕТКО РАЧЕВ СЛАВЕЙКОВ (17.11.1827—01.07.1895), поет, книжовник, библиограф, фолклорист и публицист, обществено-политически и държавен деец.

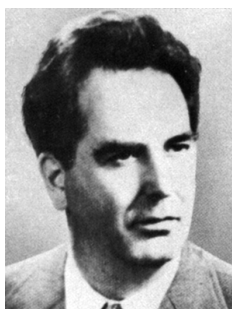
Почетен член (1884).

19 ноември

5 г. от смъртта на РОСТИСЛАВ АТАНАСОВ КАИШЕВ (16.02.1908—19.11.2002), физикохимик.

Академик (1961), Почетен член (2002). Заместник-председател на БАН (1961—1968).

19 ноември

90 г. от рождението на АТАНАС ХРИСТОВ МАЛЕЕВ (19.11.1917—13.05.2001), лекар-гастроентеролог, обществен деец.

Академик (1981).

22 ноември

90 г. от рождението на ПЕТЕР КИРАЙ (22.11.1917), унгарски езиковед-славист.

Чуждестранен член (1989).

23 ноември

15 г. от смъртта на НИКОЛАЙ БОРИСОВ ВАСИЛЕВ (23.09.1920—23.11.1992), хирург. Член-кореспондент (1984).

25 ноември

115 г. от рождението и 30 г. от смъртта на ПЕТРЕ КОНСТАНТИ-НЕСКУ-ЯШ (25.11.1892—01.12.1977), румънски историк на изкуството и археолог.

Чуждестранен член (1952).

24 ноември

10 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР ИВАНОВ ГЕРЧЕВ (05.02.1930—24.11.1997), ортопед-травматолог.

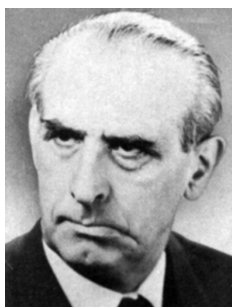
Член-кореспондент (1984).

25 ноември

95 г. от рождението на ИМРЕ САБО (25.11.1912—31.05.1991), унгарски юрист.

Чуждестранен член (1966).

27 ноември

105 г. от рождението на СТЕФАН КУМАНОВ СТОЯНОВ (27.11.1902—03.01.1973), животновъд.

Академик (1971).

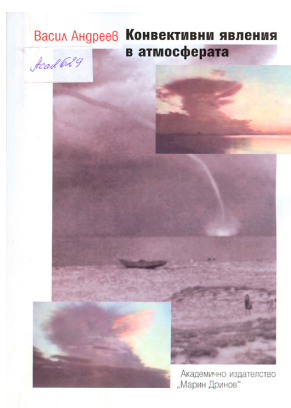

29 ноември
90 г. от смъртта на **АНТОН СТОЯНОВ КАБЛЕШКОВ** (06.10.1856—29.11.1917), юрист.
Действителен член (1898). Дарител на БАН.

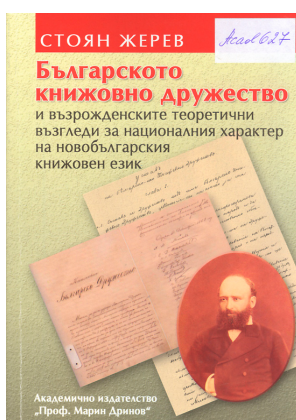

30 ноември
45 г. от смъртта на **МАКС ЮЛИУС ФРИДРИХ ФАСМЕР** (28.02.1886—30.11.1962), немски езиковед-славист.
Чуждестранен член (1940).

**КНИГИ ОТ АКАДЕМИЧНОТО ИЗДАТЕЛСТВО “ПРОФ. МАРИН ДРИНОВ”,
ПОСТЪПИЛИ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН**
Евгения Станчева, E-mail: jeny@cl.bas.bg

АНДРЕЕВ, Васил Методиев. Конвективни явления в атмосферата / Васил Методиев Андреев. – София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2007. – 252 с.
ISBN 9789543220472
System number [000082552]
Книгата представя изследванията по създаването и някои от приложенията на теоретичен модел на дискретен структурен елемент на конвекция, който да се използва като основа за моделиране на еднотермиков или мултиермиков конвективен облак, образуващ се от последователни термици.

ЖЕРЕВ, Стоян Борисов. Българското книжовно дружество и възрожденските теоретични възгледи за националния характер на новобългарския книжовен език / Стоян Борисов Жерев. – София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2007. – 220 с.
ISBN 9543221510
ISBN 9789543221516
System number [000082548]
Монографията е първото цялостно изследване на приносите на Българското книжовно дружество (БКД) за окончателното изясняване на теоретическите основи, върху които се изгражда новобългарския книжовен език през XIX в.

ЗАРРИНКУБ, Абдолхосейн. История на ислямската цивилизация / Абдолхосейн Зарринкуб ; Прев. от перс. ез. Диана Иванова Братоева. – София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2007. – 172 с. ; Бележки с. 163-169 ; Библиогр. с. 161-162

ISBN 9789543222254

ISBN 94643919697

System number [000083529]

Книгата е първият преведен на български език труд на автора. В него той е разгледал вековната ислямска цивилизация, култура, изкуство, литература, възпитание, философия, наука и др. Многобройните препратки и сравнения със западноевропейската култура обогатяват контекста на изследването и подчертават значимостта на културното общуване между Изтока и Запада.

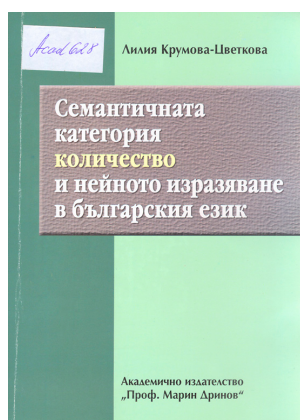

МИКОВ, Любомир Петров. Култова архитектура и изкуство на хетеродоксните мюсюлмани в България (XVI-XX век) : бекташи и къзълбаши/алеви / Любомир Петров Миков. – 2. доп. и прераб. изд. – София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, - 2007. – 579 с. : ил.

ISBN 9789543221974

System number [000082648]

Монографията е посветена на култовата архитектура и изкуство на хетеродоксните мюсюлмани в България — бекташи и казълбаши.

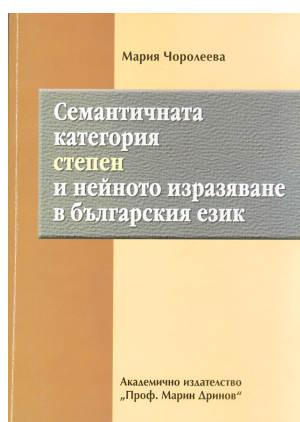

КРУМОВА-ЦВЕТКОВА, Лилия. Семантичната категория “количество” и нейното изразяване в съвременния български език / Лилия Крумова-Цветкова. – София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2007. – 207 с. ; Резюме на англ. ез. с. 200-204 ; Библиогр. с. 191-199

ISBN 9789543220847

System number [000082613]

Цялостно изследване на семантичната категория “количество”, която се разглежда като обединяваща именната и глаголната квантификация. Използваната методология — съчетание на функционален и логикосемантичен подход — дава възможност изследването да се извърши в посока от съдържанието към формата, което позволява осъществяването на полисистемен анализ.

ЧОРОЛЕЕВА, Мария Георгиева. Семантичната категория “степен” и нейното изразяване в съвременния български език / Мария Георгиева Чоролеева. – София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2007. – 196 с. ; Резюме на англ. ез. с. 190-191 ; Библиогр. с. 185-189

ISBN 9789543221127

System number [000082638]

В монографията се разкрива същността на семантичната категория “степен”, установяват се нейните значения и се представят средствата за изразяването ѝ в съвременния български език.

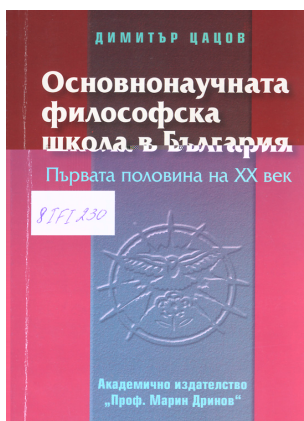

ПРОБЛЕМИ на българската градска култура. Т. 4. Личността между усилието и резултата в утвърждаването на българската градска култура / Състав. Гатя Симеонова. — София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2007. — 205 с.

ISBN 9789543221165

System number [000006020]

Сборникът дава представа за процесите в изгкраждането на културата на възрожденския град, в който ролята на личността съвсем не е маловажна. Това се постига чрез проследяване на живота и дейността на нейните най-ярки представители — дарители, просветни дейци, организатори на местния културен живот, издатели, вестникари и др.

ЦАЦОВ, Димитър Димитров. Основнонаучната философска школа в България : (Първата половина на XX век) / Димитър Димитров Цацов. — София : Акад. изд. проф. Марин Дринов, 2006. — 224 с.

ISBN 9789543221134

System number [000082564]

В книгата се очертават основните контури, т. е. тематични кръгове, автори, публикации и други, на едно от най-съществените философски явления в българската културна история през първата половина на XX в., каквато е основнонаучната философска школа.

НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН

Евгения Станчева, E-mail: jeny@cl.bas.bg

АБДИ, Нура. Сълзи в пясъка : [Роман] / Нура Абди, Лео Г. Линдер ; Прев. от нем. ез. Ваня Пенева. — София : Емас, 2003. — 287 с.

ISBN 9543570078

ISBN 9789543570072

System number [000084670]

АВРАМОВ, Петко Методиев. Икономика на транспорта / Петко Методиев Аврамов. — 2. осн. пререб. и доп. изд. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2005. — 295 с.

ISBN 9541201164

System number [000082342]

АЛЕКСАНДРОВ, Васил. Съпротивление на материалите : Учебник / Васил Александров, Валентин Недев. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2005. — 318 с. : ил.

ISBN 9541201180

System number [000082228]

АНДОНОВ, Антонио В. Комуникационни вериги и сигнали / Антонио В. Андонов, Георги Димитров Ненов. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2006. — 298 с.

ISBN 9541201199

System number [000082292]

АНТОНОВ, Любен. Извън ефира... : От първо лице единствено число... : От изворите на паметта... / Любен Антонов. — Силистра : РИТТ, 2006. — 130 с. : сн.

ISBN 9547591398

ISBN 9789547591394

System number [000081947]

АРБЛАСТЪР, Пол. История на страните от Бенилюкс / Пол Арбластър ; Прев. Павел Главусанов. — София : Рива, 2007. — 327 с.; Бележки под линия ; Библиогр. с. 321-327

ISBN 9789543200931

System number [000082393]

АТАЛИ, Жак. Карл Маркс или световният дух / Жак Атали ; Прев. от фр. ез. Георги Ангелов. — София : Рива, 2006. — 391 с. ; Библиогр. с. 378-390

ISBN 954320067X

ISBN 9789543200672

System number [000082439]

АТАНАСОВ, Георги. Тракийски скален култов център по река Табан, Силистренско : “Свещената долина на Залмоксис” / Георги Атанасов. — Силистра : РИТТ, 2006. — 33 с. : цв. ил. ; Библиогр. с. 33

ISBN 9547591290

System number [000053218]

БАЛКАНСКИ олимпиади по математика / Емил Колев и др. — София : УНИМАТ СМБ, 2007. — 73 с. : ил.

ISBN 9789549526370

System number [000075481]

БАРИ, Дейв. Големи неприятности / Дейв Бари ; Прев. Милен Велушев. — София : Булсофт-1, 2003. — 271 с.

ISBN 9549125513

System number [000081919]

БАТАЛОВ, Димитър. До поискване : 2 есета, епиграми, афоризми, импресии / Димитър Баталов. — София : Булкорени, 2007. — 95 с.

ISBN 9789547980280

System number [000082694]

БЕЙЛИ, Джон. Пълна енциклопедия на риболова : Видове риба, екипировка & техники / Джон Бейли ; Прев. А. Чакалова ; Предисловие Крис Тарант. — [София] : Ахат, 2006. — 160 с. : цв. ил.

ISBN 9549185435

ISBN 9789549185430

System number [000081963]

БЕЛОВ, Александър. Записки от затвора / Александър Белов ; Прев. [от рус.] Ива Николова. — София : Ера, 2007. — 654 с.

ISBN 9789549395655

System number [000083314]

БЕРЖЕР, Мари-Клер. История на Шанхай / Мари-Клер Бержер ; Прев. от фр. ез. Румяна Станчева. — София : Рива, 2006. — 456 с. : ил. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 438-453

ISBN 9543200696

ISBN 9789543200696

System number [000082386]

БИНЧИ, Мейв. Нощи звездни и дъждовни / Мейв Бинчи ; Прев. от англ. Антоанета Дончева-Стаматова. — [София] : Емас, Глобус, 2006. — 296 с.

ISBN 9548793970

ISBN 9789548793971

System number [000082908]

БОН, Ингрид. Финландия : От наченките до наши дни / Ингрид Бон ; Прев. Фросина и Борис Парашкевови. — София : Рива, 2007. — 383 с. : ил.

ISBN 9789543200887

System number [000082233]

БОТЕВ, Христо. Моята молитва : Поезия, публицистика / Христо Ботев. — [София] : Мулти-принт, 2006. — 152 с.

ISBN 9543400040

ISBN 9789543400041

System number [000081860]

БОЯДЖИЕВ, Цочо. Loga remotissima : Студии по културна антропология на европейското средновековие / Цочо Бояджиев. — София : Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2007. — 448 с.

ISBN 9789546381446

ISBN 9789540725277

System number [000082436]

БУДВИГ, Йоханна. Ракът - проблемът и решението / Д-р Йоханна Будвиг ; Прев. Светослав К. Коев. — София : Дилок, 2006. — 146 с. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 130-138

ISBN 954999452X

ISBN 9789549994520

System number [000082715]

БЪТЪРУЪРТ, Алекс. Помпей. Живият град / Алекс Бътъртърт, Рей Лорънс ; Прев. от англ. ез. Любомир Николов. — София : Рива, 2006. — 344 с. ; Бележки с. 319-332 ; Библиогр. с. 333-344

ISBN 9543200750

ISBN 9789543200757

Бележки с. 319-332 ; Библиогр. с. 333-344

ВАЗОВ, Иван Минчев. Под игото / Иван Минчев Вазов ; Превод од бугарски јазик Катерина Стојанова, Евдокија Ристеска. — Скопје : Матица македонска, 2005. — 448 с.

ISBN 9989486069

System number [000074198]

ВАШИЛЕВСКА, Анна. @Obyvkite_na_moq_saprug.pl / Анна Вашилевска, Агњешка Весоловска ; Прев. Йорданка Илиева-Цъган. — София : Пандора Прим, 2006. — 212 с.

ISBN 9546340197

ISBN 9789546340191

System number [000083407]

ВИИЛМА, Лууле. Топлината на надеждата / Лууле Виилма ; Прев. Елена Балабанова. — София : Аливго, 2005. — 434 с.

ISBN 9548454254

System number [000082732]

ГАЙДАРОВ, Валентин. Ръководство за лабораторни упражнения по физика / Валентин Гайдаров, Димитър Германов. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2004. — 91 с. : ил.

ISBN 9541201083

System number [000082288]

ГАНЧЕВ, Петко. Възраждащият се гигант : Цивилизация и философия на Древен и Съвременен Китай / Петко Ганчев. — София : Славяни, 2007. — 463 с.

ISBN 9789543680085

System number [000079229]

ГРИЙН, Тим. Страшният съд : [Роман] / Тим Грийн; Прев. от англ. ез. Тинко Трифонов. — София : Коала, 2006. — 304 с.

System number [000082921]

ДЖОНСТЪН, Дженифър. Това не е роман / Дженифър Джонстън; Прев. от англ. Правда Митива. — София : Унискорп, 2006. — 183 с.

ISBN 9543300607

ISBN 9789543300600

System number [000082238]

ДИЛЧЕВ, Константин. Загадъчната смърт на Людмила Живкова : Агни йога - тайното учение / Константин Дилчев. — София : Ню медиа груп, 2006. — 230 с.

ISBN 9543400164

ISBN 9789543400164

System number [000082401]

ДИМИТРОВ, Димитър Стефанов. Балканският икономически феномен - формиране и историческа съдба : (Формирането и утвърждаването на модерна пазарна мотивация у българите в епохата на Възраждането) / Димитър Стефанов Димитров. — [Варна] : Техноинженеринг АВС ООД, 2005. — 296 с. ; Бележки след всяка глава. ; Рез. на англ. ез. с. 294-296. ; Рез. на руски ез. с. 290-293 ; Библиогр. след всяка тема

System number [000080433]

ДИНЕВ, Димитър. Ангелски езици : Роман / Димитър Динев; Прев. от немски Гергана Фъркова. — София : Рива, 2006. — 584 с.

ISBN 9543200602

ISBN 9789543200603

System number [000082242]

ДОНЧЕВА, Лилия. Научи сам английски / Лилия Дончева, Димитър Георгиев. — София : АВМ - Епсилон, 2006. — 400 с.

ISBN 9549119726

System number [000082739]

ДОУЛИНГ, Греъм. Създаване на корпоративна репутация : Идентичност, имидж и представяне / Греъм Доулинг ; Прев. Елица Георгиева. — [София] : РОЙ Комюникейшън, 2005. — 330 с. : ил., табл.

ISBN 954905019X

System number [000082032]

ДРЕНИКОВ, Иван Г. Госпожо Дреникова, първо ще разстреляме децата ви... : 13 септември 1949 / Иван Г. Дреников. — [София] : Контекст, 2007. — 35 с.

ISBN 9789548361149

System number [000081865]

ДУСКОС, Петрос. Втората световна война и великата победа : Стратегически подходи към шейсетата годишнина / Петрос Дускос ; Прев. от гръцки ез. Ралица Евгениева. — София : Славяни, 2007. — 167 с. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 158-165

System number [000082746]

ДЪНОВ, Петър Константинов. Пътят на героите : Събрани неделни беседи / Петър Константинов Дънов. — София : Жануа-98, 2007. — 258 с.

ISBN 9789543760046

System number [000082699]

ЕБЕРЛЕ, Хенрик. Досието "Хитлер" / [Състав.] Хенрик Еберле, Матиас Ул ; Прев. от нем. Ваня Пенева. — София : Емас, Глобус, 2005. — 559 с. : ил.

ISBN 9548793911

System number [000083310]

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ. Съвет на Европа. Общата система на ДДС в ЕС : Директива 2006/112ЕС на Съвета от 28 ноември 2006 относно Общата система на ДДС / Прев. Момчил Манов. — София : Икономика прес, 2007. — 260 с. : табл.

ISBN 9549197816

System number [000082716]

ЕВТИМОВ, Петър. От Граово и от Бурел : Разкази / Петър Евтимов. — София : Вега-Диа, 2007. — 116 с. : ил.

ISBN 9789549060362

System number [000082302]

ЕЛЕНКОВ, Еленко. Опазване на домати от болести / Еленко Еленков. — 2. изд. — Пловдив : Автоспектър, 2007. — 54, [1] с. : ил., табл.

ISBN 9789548932424

System number [000083280]

ЕРЧИВАН, Ердоган. В търсене произхода на човечеството : Фалшификатори и учени / Ердоган Ерчиван ; Прев. Светослав Коев. — София : Дилок, 2006. — 306 с. : ил. ; Индекс с. 299-306 ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 295-298

ISBN 9549994562

ISBN 9789549994568

System number [000082742]

ЕТНОСОЦИОЛОГИЧЕСКИ студии / Таня Неделчева и др. — София : Аскони-Издат, 2007. — 202 с.; Библиогр. след всяка студия

ISBN 9789543830015

System number [000080005]

ЗЛАТКОВ, Димитър. Смъртта на големите босове / Димитър Златков. — София : Мултипринт, 2007. — 359 с. : ил.

ISBN 9789543400409

System number [000081899]

И ВСЕ пак : Българска поезия в превод на Владимир Филипов = And yet : Bulgarian poetry translated by Vladimir Phillipov / Прев. Владимир Филипов ; Състав. Мария Филипова [и др.]. — София : Емас, 2005. — 160 с.

ISBN 9548793962

ISBN 9789548793964

System number [000080601]

ИЗБОРИ за членове на Европейския парламент 2007 : Сборник нормативни актове. Избирателни комисии, избирателни списъци, предизборна кампания, гласуване, изборни резултати. — София : Сиби, 2007. — 147 с.

ISBN 9789547304116

System number [000083387]

ИВАНОВ, Петър Николов. Спомени, размисли, изповеди и покаяние : по отминалите ученически години, посветени на Кольо Гочев - учител по математика и класен ръководител на XI"б" кл. от Вип 1961 на Първа Политехническа гимназия - гр. Казанлък, запазени и грижливо съхранявани в паметта и сърцето на неговия ученик Петър Николов Иванов, извадени и написани наяве по случай 45 годишнината от завършване на средното образование / Петър Иванов. — Казанлък : Стикс, 2007. — 39 с. : ил.

ISBN 9789549110692

System number [000083387]

ЙОРДАНОВ, Недялко. Не остарявай, любов! : Избрана лирика / Недялко Йорданов. — [София] : Ню медиа груп, 2006. — 159 с. + CD

ISBN 9543400032

ISBN 9789543400034

System number [000082104]

ЙОРДАНОВ, Недялко. От себе си не си отивай : Мемоари / Недялко Йорданов ; Худож. Михаил Танев. — София : Ню медиа груп, 2006. — 464 с. : сн., факс. + CD

ISBN 9543400334

System number [000082077]

ЙОРДАНОВ, Пламен. Реквием за едно пълнолуние : [Лирика] / Пламен Йорданов. — София : Пандора Прим, 2005. — 86 с.

ISBN 9546340111

System number [000083362]

КАЛБЕ, Робер. Американците. Историята на един народ / Робер Калве ; Прев. Красимир Петров. — София : Рива, 2006. — 344 с. ; Бележки под линия ; Речник с. 334-336 ; Библиогр. с. 337-340

ISBN 954320070X

ISBN 9789543200702

System number [000082385]

КАЛТЕФЛАЙТЕР, Вернер. Шпиони във Ватикана : Папите под прицела на тайните служби / Вернер Калтефлайтер, Ханс-Петер Ошвалд ; Прев. от нем. Величка Стефанова. — София : Емас, 2007. — 345, [4] с.

ISBN 9789543570119

System number [000083313]

КАРЕР д'АНКОС, Елен. Евразийската империя : История на руската империя от 1552 до наши дни / Елен Карер д'Анкос ; Прев. от фр. ез. Красимир Петров. — София : Рива, 2007. — 374 с. : карти ; Библиогр. с. 343-364

ISBN 9789543200924

System number [000082443]

КАСАБОВ, Огнян Тодоров. Формули по висша математика / Огнян Тодоров Касабов, Красимир Бориславов Кънчев. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2006. — 91 с.

ISBN 9541201334

ISBN 9789541201336

System number [000082252]

КАЧАУНОВ, Тошо Трифонов. Моделиране и оптимизация на транспортните процеси / Тошо Трифонов Качаунов. — 2 доп. и прераб. изд. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2005. — 235 с. : ил. ; табл.

ISBN 9541201202

System number [000082280]

КЕРЕМЕДЧИЕВА, Невяна. Слънчевият човек : Кн. 1 - / Състав. Невяна Керемедчиева. — София : Хрикер, 2006. — 160 с.: сн.

ISBN 9543490074

ISBN 9789543490073

System number [000081991]

КЕРОТРЕ, Мишел. История на Прусия / Мишел Керотре ; Прев. от фр. ез. Веселина Илиева. — София : Рива, 2006. — 440 с. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 414-430

ISBN 9543200777

ISBN 9789543200771

System number [000082384]

- КОЛЕВ, Петър Колев. Приложна механика : Механични взаимодействия, механично движение, механични елементи на уреди и апарати / Петър Колев Колев, Добри Цветков Патъов, Александър Василев Димитров. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2006. — 310 с. : ил.
System number [000082341]
- КОНСТАНТИНОВ, Алеко Иваницов. Бай Ганьо; До Чикаго и надзад / Алеко Иваницов Константинов. — [София] : Мултипринт, 2006. — 271 с. (Вечни български книги, 2)
ISBN 9543400024
ISBN 9789543400027
System number [000081859]
- КОСТОВА, Надя. Счетоводство на банките : [Учебник] / Надя Костова, Анита Атанасова, Петко Захариев. — Варна : Актив-К, 2005. — 366 с. ; Библиогр. с. 364-365
ISBN 9549587274
System number [000081890]
- КУРКОВ, Андрей. Добрият ангел на смъртта / Андрей Курков ; Прев. от рус. Светлана Коморова - Кома. — [София] : Труд, 2007. — 327 с.
ISBN 9789545287237
System number [000083393]
- КУРКОВ, Андрей. Законът на охлюва / Андрей Курков ; Прев. от рус. Елена Пейчева. — [София] : Труд, 2007. — 415 с.
ISBN 9789545287121
System number [000083390]
- КУРКОВ, Андрей. Смъртта на непознатия / Андрей Курков ; Прев. от рус. Иван Василев. — [София] : Труд, 2007. — 228 с.
ISBN 9789545286940
System number [000083396]
- ЛАТИНИНА, Юлия. Единакът : [Кн. 2.] — София : Ера, 2006. — 575 с.
ISBN 9549395553
ISBN 9789549495556
System number [000084279]
- ЛАШКОВА, Лили Маринова. Сърбо-хърватска граматика : Сръбски, хърватски, босненски / Лили Лашкова. — 2. доп. изд. — София : Емас, 2005. — 375 с. : табл.
ISBN 9548793903
System number [000083412]
- ЛЕВАШОВ, Виктор Владимирович. Журналюга : [Роман] / Виктор Левашов ; Прев. от рус. Ленко Веселинов. — София : Атика, 2005. — 365 с.
ISBN 9547292226
System number [000081878]
- ЛЕВЧЕВ, Любомир Спиридонов. Окончания : Стихове / Любомир Левчев. — [София] : Орфей ; Унив. изд. Св. Климент Охридски, 2006. — 63 с.
ISBN 9548748541
ISBN 9789548748544
ISBN 9540724708
ISBN 9789540724706
System number [000081953]
- ЛЕХНЕР, Аугусте. Нибелунгите : Разцвет и заник на един могъщ народ / Аугусте Лехнер ; Прев. от нем. ез. Борис Парашкевов ; Ил. Пламена Тодорова. — София : Емас, 2006. — 263 с. : ил.
ISBN 9543570108
ISBN 9789543570102
System number [000083304]

- ЛУИС, Клайв Стейпълс. Застигнат от радостта / Клайв Стейпълс Луис ; Прев. от англ. ез. Елика Рафи. — София : Рива, 2006. — 280 с.
ISBN 9543200556
ISBN 9789543200559
System number [000082287]
- МАЙ, Карл. Съкровището в Сребърното езеро : [Роман] / Карл Май ; Прев. от немски Веселин Радков. - [Б. м.] : Ню медиа груп, 2006. — 414, [1] с.
ISBN 9543400148
ISBN 9789543400140
System number [000081939]
- МАКЕДОНСКА, Мария. Треморио : Стихове / Мария Македонска. — Пловдив : Макрос, 2006. — 60, [2] с.
ISBN 9545611928
ISBN 9789545611926
System number [000083359]
- МАККАРТИ, Фиона. Байрон : Живот и легенда / Фиона Маккарти ; Прев. от англ. Кънчо Кожухаров. — София : Рива, 2007. — 557 с. : сн.; + 30 с. цв. ил.
ISBN 9789543200856
System number [000082343]
- МЕЖДУНАРОДНО частно право. (Граждански и търговски дела-международна компетентност, приложимо право и екзекватура) : Ч. 1. — София : Сиби, 2007. — 327 с. ; Бележки под линия
ISBN 9789547304093
System number [000082729]
- МИЛЧИЧ, Светолик. Храмове и манастири в Сливнишко : Пътеводител / Светолик Милчич. — София : Албатрос, 2004. — 185 с. : ил. ; Библиогр. и бележки под линия
ISBN 9547510649
System number [000081942]
- МИЛЬОВ, Симеон. Шетба из Пернишко : Планини, котловини, свети места, легенди и още нещо / Симеон Мильов, Росен Иванов. — София : Тангра ТанНакРа, 2006. — 160 с. : цв. ил.
ISBN 9549942988
ISBN 9789549942989
System number [000082444]
- МИНЧЕВ, Александър. Одесос през елинистическата епоха (края на IV в. пр. Хр. - началото на I в. сл. Хр.) / Александър Минчев. — Варна : Абагар, 2007. — 152 с. : ил. ; Библиогр. с. 125-132
ISBN 9789549172140
System number [000081626]
- НАЦИОНАЛНА научна конференция [на тема] Тракия и Хемимонт IV - XIV в. Карнобат. 18-20 април 2006 г. Тракия и Хемимонт IV - XIV в. = Trace and Chemimontos 4th - 14th century : Т. 1. — [Варна] : Зограф, 2007. — 244 с. : ил., табл., снимков м-л ; Рез. на англ. ез. след всеки доклад ; Библиогр. и бележки след всяка тема
ISBN 9789541501702
System number [000081606]
- НАЦИОНАЛНА стратегия за демографско развитие на Република България 2006-2020 г. / Езиков ред. Радка Бояджиева. — София : Найс АН, 2007. — 70 с. : ил.
ISBN 9789549082661
System number [000083424]

НЕЗНАНСКИ, Фридрих. Ефектът на доминото : [Роман] / Фридрих Незнански ; Прев. от рус. ез. Светлана Димитрова. — София : Атика, 2005. — 320 с.

ISBN 9547292110

System number [000082710]

НОЧЕВА, Мария Славова. Икономика : Ч. 2 Макроикономика / Мария Славова Ночева. — София : ВВТУ Т. Каблешков, 2005. — 247 с. : ил.; Библиогр. с. 245-246

ISBN 9541201210

ISBN 9789541201213

System number [000082291]

ОКУДЖАВА, Булат. Ваше благородие! : Избрана лирика / Булат Окуджава ; Прев. от рус. ез. Иван Николов. — [София] : Мултипринт, 2006. — 128 с. ; + CD-ROM

ISBN 9543400113

ISBN 9789543400119

System number [000081932]

О' ШОНЕСИ, Пери. Адвокат под забрана : [Роман] / Пери О' Шонеси ; Прев. от англ. ез. Асен Георгиев. — София : Атика, 2005. — 399 с.

ISBN 9547292188

System number [000082223]

ПАЧЕВА, Светла. Урокът на тревите : Любовна лирика / Светла Пачева. — София : Лице, 2007. — 46, [1] с.

ISBN 9789549426137

System number [000083354]

ПЕДАГОГИКА : Университетски учебник / Под състав. и науч. ред. на Пламен Радев. — Пловдив : Хермес, 2007. — 527 с. : ил.

ISBN 9789542604938

System number [000081862]

ПЕТКАНОВА-ТОТЕВА, Донка. По книжовния друм на миналото : [Сб. статии] / Донка Петканова. — София : Време, 2005. — 284 с. ; Бележки с. 283-284

ISBN 9548568160

System number [000049848]

ПЕТКАНОВА, Донка. Слово за самата себе си : Откровения / Донка Петканова. — София : Време, 2005. — 160 с. : портр.

ISBN 9548568187

System number [000070785]

ПЕТКОВ, Димитър. Опашката на дявола / Димитър Петков. — София : Факел, 2001. — 94, [1] с.

ISBN 9544110747

System number [000083356]

ПЕТКОВА, Първолета. Шифърът на Ванга / Първолета Петкова. — София : Мултипринт, 2006. — 160 с. : ил.

ISBN 954340030X

ISBN 9789543400300

System number [000081973]

ПОПОВ, Алек. Мисия Лондон : [Роман] / Алек Попов. — София : Захарий Стоянов, 2007. — 263 с.

ISBN 9789547399518

System number [000081920]

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ и численост на белия щъркел (*Ciconia ciconia* L) в избрани общини на България : Резултати от VI-то Международно преброяване на вида в България 2004-2005 / Състав. Елена Кметова. — Пловдив : Зелени Балкани, 2006. — 84 с. : табл. ; Библиогр. с. 82
ISBN 9549433064

ISBN 9789549433067

System number [000082734]

РАЙЧЕВСКИ, Стоян Чилов. Дипломатически документи за разорение на българите в Македония и Одринско по време на реформите 1904-1908 / Стоян Чилов Райчевски. — София : Български бестселър - Нац. музей на бълг. книга и полиграфия, 2007. — 128 с. : фотогр., факс.

ISBN 9789544630652

System number [000080437]

РИКОВ, Васил. Часът на бледите звезди : Разкази / Васил Риков. — [София] : Тип-топ прес, 2007. — 164 с.

ISBN 9789548964951

System number [000083275]

САЙО, Уарда. Лунни сълзи : Детството ми свърши, когато бях на пет години / Уарда Сайо ; Прев. от нем. Величка Стефанова. — София : Емас, [б. г.]. — 266, [2] с.

ISBN 9789543570126

System number [000083315]

СЕВЕРОВ, Георги, псевд. За неизбежността на съдбата : Разкази, очерци, есета, фрагменти, житейски истории / Георги Северов ; Ред. Марин Кадиев ; Ил. Петкан Георгиев Наков. — София : Славина, 2006. — 119, [1] с.

System number [000083294]

СБОРНИК от задачи и тестове по счетоводство на банките / Анита Атанасова и др. — [2. изд.] — Варна : Актив-К, 2007. — 111 с. : табл.

ISBN 9789549587319

System number [000081857]

СТЕФАНОВА, Невена. Императрица Зое / Невена Стефанова. — София : Факел, 2003. — 159 с., VIII с. ил.

ISBN 9544110855

System number [000083373]

СТОЙКОВ, Любомир Димчев. Управление на връзките с обществеността / Любомир Стойков ; Науч. ред. Милена Цветкова. — София : Авангард прима, 2007. — 356 с. ; Речник на специализирани понятия, ключови думи и термини с. 313-336 ; Библиогр. с. 337-348

ISBN 9789543232567

System number [000083282]

ТАКОВ, Кристиан. Как се решава частноправен казус / Кристиан Таков. — София : Сиби, 2007. — XVI, 278 с. : ил., табл. ; Съдържа: Прил. А. Решения на казуси ; Прил. В. Схеми, графики, таблици. ; Библиогр. с. XIV-XV

ISBN 9789547304048

System number [000083307]

ТЕОДОРОВ, Евгений Константинов. Прабългарски и тракийски следи / Евгений Константинов Теодоров, Диана Спасова Гергова. — София : Изток-Запад, 2006. — 177., XXIV с. : I-XXIV с. ил. ; Библиогр. с. 170-177

ISBN 9543212996

ISBN 9789543212996

System number [000075812]

ТЕОФИЛОВ, Теофил Петков. Църквата “Св. Четиридесет Мъченици” и манастирът Велика Лавра в християнското храмово строителство на Търнов : Сб. статии / Теофил Теофилов ; Худож. Никола Хаджитанев. — [Б. м.] : МВВИ консулт ООД, 2007. — 143 с. : ил.

ISBN 9789549202618

System number [000083278]

ТОМОВ, Александър Александров. Мечът на групировката : Роман / Александър Томов. — Пловдив : Хермес, 2007. — 319 с.

ISBN 9789542605355

System number [000083279]

ТРИФОНЕ, Пиетро. Италианска граматика / Пиетро Трифоне, Масимо Палермо ; Прев. Иван Тонкин, Дария Карапеткова ; Под ред. на Живко Бояджиев, Юлия Балтова. — София : Емас, 2005. — 448 с. : табл.

ISBN 954879389X

System number [000083416]

ТРИФОНОВ, Станислав. Napalm graffiti / Станислав Трифонов - Nast. — Пловдив : Жанет-45; София : Списание Едно, 2007. — 126 с. : цв. ил.

ISBN 9789549204414

System number [000082102]

У ВЕЙ Син. Пълна Цигун Енциклопедия. Регулиране на жизнената енергия : Управление на дишането, тялото и съзнанието. Уникално практическо ръководство, което няма аналог в света / У Вей Син ; Прев. Николай Теллалов. — София : Дилок, 2007. — 374 с. : ил.

ISBN 9789549994605

System number [000082714]

УЕЙЛ, Ендрю. От шокола до морфина : Всичко, което трябва да знаете за променящите съзнанието дроги / Ендрю Уейл, Уинифред Роуън ; Прев. от англ. ез. Людмила Андреева. — София : Дилок, 2006. — 304 с. : ил. ; Речник с. 285-296 ; Индекс с. 297-304

ISBN 9549994554

ISBN 9789549994551

System number [000082711]

ХАРИЗАНОВ, Иван Стоев. 130 години зелено строителство в български държавни железници / Иван Стоев Харизанов. — София : ВВТУ Тодор Каблешков, 2006. — 182 с. : цв. ил. ; Библиогр. с. 120

ISBN 9541201261

ISBN 9789541201268

System number [000082318]

ХОДЖА, Али Ибрахим. Избрани хутбета : Ч. 3. Ислямски лекции и беседи - / Али Ибрахим Ходжа, Муса Исмаил Дурлу, Ахмед Хасан Ахмед ; Прев. — София : Фондация Вяр, 2004-. — 152 с.

System number [000034127]

ШУВАЛОВА, Олга. Матрицата на здравето / Олга Шувалова ; Прев. Лора Бранева. — София : Дилок, 2006. — 126 с. : ил.

ISBN 9549994503

ISBN 9789549994506

System number [000082692]

ЮНГ, Карл Густав. Символи на промяната : Анализ на прелюдията към шизофренията / Карл Густав Юнг ; Прев. от нем. ез. Ивета Милева. — Плевен : ЕА, 2006. — 646 с. ; Бележки под линия ; Библиогр. с. 624-646

ISBN 9544501460

ISBN 9789544501464

System number [000082740]

ЯНКОВА, Катя. Дъжд от карфици : Лирична сатира / Катя Янкова ; Худож. Александър Бобанац. — 2. изд. — София : Изток-Запад, 2007. 30, [1] с. : ил.
ISBN 9789543213368
System number [000083365]

**ЛАСЛО МАРТОН. СЕНЧЕСТА ГЛАВНА УЛИЦА. СОФИЯ,
БЪЛГАРСКИ ПИСАТЕЛ, 2007. 168 С.
Превод от унгарски език Стефка Хрусанова,
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg**

Тази история, и в цялост, и в частност, е рожба на въображението. Въображението обаче се развихря в една действително съществуваща страна и възпроизвежда едно действително изминало десетилетие. Така всякаква прилика на участниците в историята с действително съществуващи лица е плод на случайността; приликата на описаните тук събития с действително случили се събития е исторически опит.

Тази история възпроизвежда една сбирка от снимки. Поначало писателят си постави за цел чрез работата на въображението да съживи лицата на снимките, едновременно с това чрез произволната воля на повествовател да пресъздаде и общите обрати на този въображаем живот. Сбирката от снимки сега не е достъпна: тя е унищожена или скрита. Така авторът поверява на читателското въображение рожбите на собственото си въображение.

Сенчестата главна улица е сенчеста, не защото е обградена от хвърлящи сянка дървета, а защото и от двете ѝ страни се показват сенки, сенките на човешки същества. За тях не може да се твърди, че не съществуват, нали този, който някога е съществувал, навеки остава съществуваща личност, но за тях не би могло да се твърди **и че не са рожба на въображението**, защото могат да докажат съществуването си дотолкова, доколкото мислим за тях и ги призоваваме; обаче колкото мислим за тях и ги призоваваме, толкова сме задължени да ги възродим от собственото си въображение. Лицата на някои от тях могат да се видят: от своя

страна те ни гледат от случайно оцелели снимки, от останките на семейни албуми; другите сякаш обръщат глави настрана или застават зад гърба ни, съвсем като фотографа, който също е една от сенките. Съществуването им свидетелства, че закони и закономерности, закономерности и беззакония все повече се доближават, накрая разменят местата си и взаимно се поглъщат в столетието, в което живяхме досега и което скоро ще свърши. Обаче целта и преди всичко смисълът да ги възродим от въображението са в това, че те са способни и като сенки да обогатят живота, който продължава да бушува в минаващото време. Защото е невъзможно да се сбогуваме с тях, а поради липсата на сбогуване не можем и да се освободим от тях, така, както поради липсата на сбогуване е невъзможно някога да се освободим от сенките на онези жертви, които не са принесли жертва, не са били дори принесени в жертва, а са станали жертва на престъпления, при това на такива престъпления, в които подготвеното от законите беззаконие се е превърнало в закономерност.

Не само от живите ги отделя невидима граница, а една друга невидима граница ги отделя и от останалите мъртви, границата, която още приживе определиха за тази цел вли-защите в сила закони на съвремието; и тази граница, въпреки че определящите я закони са изгубили валидността си, не може да се премахне със задна дата, следователно по никакъв начин не може да бъде премахната. Не може да бъде унищожена също така, както не можем да се освободим от сенките; а пък ние, в течение на следващите истории, докато се стараем да разказваме това, което сме видели в тях и около тях, трябва да преминем тази преграда, отвъд и обратно. И ако случайно си навлечем гнева на сенките, поради което ще разкажем не само това, което сме видели, но и онова, което мислим, че сме видели, тоест ще го обединим със замъгляващи надеждните ни сведения припомнания и ще го разбъркаме с откъслечни слухове, а пък тях ще противопоставим на нееднократните яростни присъди на живи и преживели, едновременно с това ще прибавим към тях нашето въображение и нашите повествователни решения, и въобще, ако тежестта на действието не им се стори пропорционална на мащаба на усложняването му, от друга страна — може би, така ще ги примири с възможността на границата да бъде преминавана, ако работата ни постигне целта си.

...

По времето на нашата история местният равин се казва Херман Кребс, но понеже не е останала нито негова снимка, нито снимка на семейството му и понеже ще имаме още малко работа с името Херман във връзка с нещо друго, затова вместо него този път предпочитаме да помолим равина Давид Бьом от Балашадырмат да дойде от синагогата в светското училище; и за да не идва сам, до него ще поръчаме Фери Улман, а именно — защото равинът тъкмо му се кара. За сведение, равинът има запомнящ се писклив глас и Фери Улман умее да имитира този писклив глас убедително; така че преди малко в синагогата, докато тълпящите се там деца чакаха равина, Фери Улман се покачи на амвона, иззад чиято подпора не се виждаше и не виждаше нищо, и с пискливия глас на равина започна пародийна проповед по случай деня на Пурим¹, която би могла да се окаже като успешна, и едва след няколко минути ще заподозре от гробната тишина след думите му, че от известно време равинът стои пред амвона. Този писклив глас, да повторим, е собственост на Херман Кребс, който поради гореспоменатия случай дава на Фери Улман по-ниска от нормалната оценка за поведение, но по иврит му дава отлична оценка, понеже за отличната оценка е необходим и талант, *не е достатъчно да се заслужи*; сега обаче ще отнемем гласа на Херман Кребс и ще го дадем на Давид Бьом. Но за да не пострада Херман Кребс, да му припишем една важна работа. Да предположим, че по време на нашата история той превежда на унгарски книгата “Звездата на избавлението”, основната творба на Франц Розенцвайг, и е стигнал тъкмо до онази глава, в която системата от отношения в историческата определеност на човека — сочещ надолу равностраничен триъгълник — е свързана със системата от отношения в духовната определеност на човека — сочещ нагоре равностраничен триъгълник — по такъв начин, че от преплитането им се получава шестолъчна звезда. Докато обаче преведе и обяснението на значението на лъчите и напише необходимите за унгарските читатели обяснения под линия, дотогава звездата на изкуплението в жълт като канарче цвят, със строго предписани размери и със задължителна сила ще се зашие върху върхната дреха на преводача и ръкописът на превода ще изчезне яко дим.

¹ Пурим — празник на щастливото избавление от избиване на персийските евреи по времето на цар Ахашверош и неговия министър Аман. Намесата на царица Естир, която била еврейка, и чичо ѝ Мордохай спасила народа. Празнува се 2 дни, обикновено около месец преди Песах (месец Адар), с радост, веселие, песни, маски. Правят се различни видове сладкиши с орехи и бадеми. (Бел. прев.)

СЕНЧЕСТАТА УЛИЦА НА ЖИВОТА

РЕЦЕНЗИЯ

Емил Басат

Романът „Сенчеста главна улица“ на унгарския писател Ласло Мартон, издаден тези дни от „Български писател“ и преведен от Стефка Хрусанова, ни представя историята като театър, като игра, в която жертви и палачи, марионетки и кукловоди непрестанно сменят местата си. Както казва авторът, това е „роман от снимки, които са изчезнали“. Но може ли по една снимка, която е „съхранила“ памет за човека — макар и мимолетна, моментна, — да се възкресят атмосферата, духът, думите, чувствата? Очевидно може, ако си с въображението на визионер като Ласло Мартон. Когато не си свидетел и възкресяваш историята по снимки, имаш няколко „предимства“ — освободен си от предубежденията на участниците, макар и да си ползвал техни свидетелства с късна дата, въображението ти е с развързани ръце и те управлява само дарбата да градиш „истории от въздуха“ и да събираш в едно лица, които никога не си срещал преди. А това, че си литературен критик и социолог, ти дава предимството на страничното огледало, в което можеш „отстранено и обективно“ да анализираш не само чуждите, но и собствените си произведения. Наблюдател и анализатор същевременно, „отчужден от обектите си на изследване“ и в същото време запазващ топлината на съпричастие. Иронично поглеждайки към собствения си опит за реконструкция на историята, ти неизбежно ставаш част от нея — сам наблюдаващ околните, но и себе си — подлагащ се на същия „обективен“ анализ, който ти позволява да надникваш зад завесите на времето, в което не си бил роден, а знаеш за него само по спомените на другите и от описаното в книгите. Как да разкажеш за разпада на един свят, ако първо не го изградиш в себе си? И колко нишки трябва да държиш едновременно, за да се получи онова, което критиката определя като роман? За какво се разказва в тази книга? За съдбата на две еврейски момичета — Аранка Рот и Габи Гьоз — едната загинала по време на преследванията срещу евреите в Унгария през Втората световна война, а другата оцеляла по чудо. Това е история за ежедневието обикновен фашизъм в Унгария, история за тихите предателства, за разрушените връзки между хората. За мен книгата е честен разказ за случващото се с човека във всички времена — това е един, по израза на Дубравка Угрешич, „роман-река“, защото животът не престава да тече и да ни поднася изненадите си. Авторът Ласло Мартон ми прилича на момичето от „Хиляда и една нощ“, което разказвало всяко вечер по една история. Книгата му е една тъжна сага за предателства, любов, смърт, обърканост, жестокост — жестокост с дълбоки корени. Това е сага за изчезналите сенки на хора, които някога са били хора и с тях се е случило нещо странно — те са изгубили и лицата, и душите, и сенките си. Всички герои в книгата са свързани, няма невинни, сън и действителност се смесват непрестанно. Автор и герои се срещат и се разминават, сменят местата си, водени от едно външно наглед хаотично въображение, но овладени и държани през цялото време „изкъсо“ от писателя. Тази желязна дисциплина и единност на композицията се отбелязва от някои унгарски критици като едно от качествата на прозата на Мартон. Маниерът му на разказване с безкрайно дълги изречения — тук не мога да не отбележа прецизната работа на преводачката Стефка Хрусанова, която е трябвало да се „пребори“ с изключително оригиналния стил на автора и да го предаде на чудесен, гъвкав, богат на нюанси и смисли български език, — любовното обглеждане на малкия град, в който се разиграва драматичната история, „компресирала един десетгодишен период в един-единствен ден“, описанията на героите му ми напомня донякъде Хашековия стил — с иронизирането, присмеха, хапливия език. Иронията му е насочена и към самия него и към времето, което описва. Мартон се опитва да „разведри“ ужаса с малко смях — от което той става още по-непоносим. За какво разказва Мартон? За една сенчеста улица, на която се разиграват различни драми и фарсове — улица, на която минава животът на няколко поколения. Улицата е сенчестата страна на живота, всичко онова, което крие в себе си човекът, с ненавистта и омразата към другия, към различния, с избора, който трябва да направиш — да останеш в светлината или да преминеш в мрака... Авторът разказва сънища за случили се, неслучили се и вероятни събития — неспокойното му, изпреварващо, самоупиващо се понякога въображение размества своеволно места, хора, ситуации, пътува свободно във вре-

мето. Но всъщност не авторът, а животът си играе с нас. Авторът също е въввлечен в тази игра на живота и се опитва с лека ирония да я приеме — „защото сме само сенки на нещата”. И се усмихва, за да не заплаче, защото животът с баналното, ежедневно зло, което носи, понякога е непоносим и е нужна ироничната дистанция, за да го приемеш по-безболезнено. Мартон е раним човек, с живо, остро чувство за история, но историята, приемана не на доверие — зад всичко той търси човешкото присъствие. Защото в живота всичко е взаимосвързано и ако някъде някой е извършил несправедливост или е причинил зло, то неизбежно ще откликне след време у другите. Авторът разказва за предчувствията, за предстоящите възможни изходи от живота, за промяна, която би спасила или отнела живота и би обърнала съдбата наопаки. Мартон „разиграва” героите си (неслучайно пише пиеси) като фигури на шахматна дъска, смесвайки фикция и реалност. Книгата му е изключително жива, чете се на един дъх и потриса с „баналността” на злото, което връхлита героите му. Животът е затворен в границите на една улица, на един ден, улицата е свят, в който всички са осъдени да живеят заедно, да се блъскат един в друг, да се обичат, да се мразят, предават, убиват. Книгата на Мартон е един тъжен паноптикум, без светлина, без поучения, нравоучения, присъди и фалшива патетика. Тя е за „свободата и любовта”, за тяхната непостижимост във време на нечовешка жестокост и за усилието да не изгубиш лицето си. Финалните акорди на творбата звучат като тръбите на Страшния съд, абсолютен паноптикум, пиеса родена от вихреното въображение на автора, в която сенки се опитват да излязат от сянката на сенчестата улица, духове, копнеещи да се върнат в живота. И ако можехме да излезем на светлата страна на улицата — какво бихме видели там? Дали слънцето? Наистина ли слънцето?

(Този текст е четен на представянето на книгата в Унгарския културен институт на 1 октомври 2007 година.)

Рецензията е публикувана във вестник “Еврейски вести”, № 20, 19 октомври 2007, с. 7. Поместваме я с любезното съдействие на автора.

ПРЕДСТОЯЩИ ИЗЛОЖБИ В ЦЕНТРАЛНАТА СГРАДА НА БАН,

УЛ. “15-ТИ НОЕМВРИ” №1

Лидия Чолпанова, E-mail: refer1@cl.bas.bg

1. 60 г. Институт по невробиология – 29 октомври - 16 ноември, 2007 г.
2. Честване на чешкия проф. Ян Паточек – 19 - 30 ноември, 2007 г.
3. Работна среща по нанотехнологии /постерна сесия/ – 28 - 30 ноември, 2007 г.